

Posvátnost písmen a akt mluvení

(Mladá fronta Dnes, 12.2.2015)

JSME POKRYTCI

Herec Jaroslav Dušek vypráví publicistce Pavlíně Brzákové o tom, že ho uchvátily knihy Neila Douglase-Klotze. Ten píše o tom, že skutečná poznání jsou obsažena ve starých jazycích, aramejštině či hebrejštině. Písmena jsou posvátná.

Traduje se, že jejich tvar byl považován za energetický náboj. Byl také zároveň tancem, písmena se prociťovala, jako to v eurytmii dělal Rudolf Steiner nebo se o to pokoušely a nadále pokoušejí třeba waldorfské školy. Hledá se prožití písmen. Svá poznání jsme si sepsali do knih, naučili jsme se o tom číst, opakovat, omílat, vyvozovat nějaké důsledky. Cvičíme se v logice, procvičujeme se v záhadných mentálních konstruktech a uniká nám to tělesné. I z tohoto důvodu musí děti při vyučování sedět v lavicích. Když jsem vyučoval, zkoušel jsem na ministerstvu prosadit, aby měly děti hodinu tělocviku denně. Třeba různého typu: jeden den míčové hry, druhý den atletiku, třetí nějakou šikovnost prstů, třeba předení vlákna na kolovratu nebo práci s kosou, zkrátka také něco užitečného. Dokonce jsem přesvědčen, že by to mělo být ještě jinak: děti by se měly pohybovat stejný počet hodin, kolik hodin sedí. Ideální ovšem je pohyb během výuky.

Neshledávám nic plodného na tom, když někdo sedí a kouká do textu: pokud to není spojeno s nějakou aplikací a nevstoupíme do živé zkušenosti, stejně "nevíme", co čteme. Čtením vzniká pouze znalost formální, prázdná, akademická. Přečtené zmizí, pokud se o něco konkrétního neopírá, zkušenost potřebuje tělesnou rezonanci. Například u indiánů Toltéků je moudrost těla považována za vyšší než moudrost mysli. Podle nich je v těle ukryt poklad. Tělo nás nese životem, díky němu jsme tady a můžeme zakoušet realitu nebo to, co realitou nazýváme. Moudrost je obsažena ve starých jazycích. Když se modlíme Otčenáš, říkáme: "Otče náš, jenž jsi na nebesích..." Ale výstižnější překlad z aramejštiny podle Neila Douglase-Klotze je: "Otče, Matko, dávající život, ty který se v neustálých vibracích v každém okamžiku stále znovuzrozuješ." To je pro mě zcela jiná káva. "Otče, Matko, tvořící principe, tvůj hlas je slyšet celým kosmem..." V aramejštině je v jednom slově kumulace mnoha významů. Ješua byl asi mistrem v kumulaci významů a dělal to velmi zvláštním způsobem. Jeho vliv na lidi byl nevýslovný, dařilo se mu v nich probouzet buněčnou paměť a atakovat jejich vnitřní vědění. V jeho přítomnosti se cítili jinak než v běžném životě. Burcoval v nich jejich vlastní vnitřní moudrost. Domnívám se, že víc žádný učitel nemůže udělat. Prostě otevře ve druhém studnici Vědění, protože každá bytost je vybavena základní moudrostí kompletně jako celý vesmír.

Vzpomínám si na událost, která se stala 9. 9. 2009. Slonice v zoologické zahradě na Bali rodila slůně. Porodila, leželo na slámě jako bez života, jako kus hadru. Sledoval jsem filmový záznam, který tuto situaci zachycoval, a bylo to až neuvěřitelné. Nejdřív se k němu otočila zády a pak do něj začala zadníma nohama kopat. V první chvíli to působilo tak, jako by ho chtěla odkopnout. Jenže ona se v dalším okamžiku k němu otočila, aby ho podebrala chobotem. Potom provedla neuvěřitelný manévř: chobotem namotala jeho bezvládný chobůtek, nějak s ním pohnula a ono – světe, div se – začalo dýchat! Všechno se to odehrálo během několika minut. Slůně mělo zřejmě nějakou srdeční zástavu. Později jsem někde zachytil zprávu, že novorozeně prospívá, pak že má sto patnáct kilo a daří se mu dobře. Na tomhle příkladu je vidět, co je univerzální moudrost slonice. Ona věděla, co má udělat, dokázala si poradit. Co by asi udělala lidská matka ve stejné situaci? Velmi často jsme odříznuti od svých instinktů. Nemůžeme dosáhnout svého vnitřního vědění a moudrosti. Lidská matka by možná volala o pomoc nebo by vůbec nevěděla, co má dělat. Nevěděla by, zapomněla by, že to přece ví! Když to ví ta slonice, ví to jistě ve svém těle i člověk. Měli bychom se více vrátit k přítomnému aktu. Pro mě je aktem mluvení, vyslovení slova. Je to podstatnější než číst mrtvá písmena nasázená na papíře. Někdy můžeme číst úplně nesrozumitelný text a stane se nám, že jej někdo ústně interpretuje způsobem, který nás překvapí. Náhle ho slyšíme a začneme rozumět v něm obsaženým obrazům, které se nám dříve zdály nepřehledné. Může se to stát třeba u nějaké básničky. Mluva, řeč, tok řeči a zvuk je aktuální přítomnost. Ze sdělování života, z vibrace by se neměla vytrácet aktuální přítomnost. Máme vše zaznamenané,

natočené, konzervované, obdivujeme knihy a zvykli jsme si, že co je psáno, to je dáno. Dnes už málem nerozumíme tomu, že zákony mohou platit, jen když je všichni respektují. Zákony samy o sobě nic neznamenají. Jsou to jen slova na papíře: Tatatatatatatatata...

Mám zážitky ze Sicílie. Myslíte, že tam mají v autě dětskou sedačku? Ne! Kašlou na to. Dítě je na klíně matky a rodiče klidně jedou. Když to tam dělají všichni, policie je sotva zatkne. Prostě to tak je. Proto mám také rád Jižní Ameriku, která na nesmyslné předpisy nedbá. Když tam jsi, cítíš, jak si nic nechťejí nechat vnutit. Rodina sedí a jede na střeše auta, na zahrádce. Deset lidí! Jedou od moře a další parta lidí sedí na střeše a taky jedou! Neviděl jsem, že by je zastavil policajt a pokutoval. Oni odmítají nesmysly, že jejich dítě musí být spoutané v autosedačce nebo při jízdě na kole mít na hlavě povinně helmu. Mluvím o tom proto, že jsme pokrytecká civilizace. Máme plnou pusku bezpečnosti na silnici, dítě strčíme do sedačky, spoutáme i psa, protože pes má mít také bezpečnostní pásy, a vedle toho jezdí naše auta dvě stě kilometrů v hodině! To je to, co považuji za pokrytectví! Kdybychom chtěli opravdovou bezpečnost a záleželo nám na lidech, nikdo by tak rychle nejezdil.

Možná budeme chodit v helmách dokonce i po ulicích nebo nám přikážou nosit brnění, protože se to bude někomu hodit. Vhodná by byla třeba molitanová vrstva, kdyby do nás někdo narazil, aby to tak nebolelo. Když to někdo vymyslí, tak si to koupíme. Protože to bude předpis.

Taky se rádi věnujeme drogové problematice, protože to vypadá ušlechtilé. Když se však zeptáme skutečných odborníků na drogy, dozvíme se s úžasem, že největší negativní dopad mají léky a alkohol. Jenomže nenápadná, plíživá závislost na lécích a alkoholu je společností tolerována. Stejnou společností, která začne otravovat pěstitele kaktusů, aby v sobě náhodou neměly mescalín!

Za chvíli se jistě dozvíme, že si z pokojových rostlin můžeme vypreparovat nějakou látku, která by nás mohla povzbudit, a pak zakážou i je. A nám to svým způsobem patří. Jestliže si to totiž necháme líbit, tak nebudeme pěstovat žádné kaktusy, ale klidně si necháme do sebe sypat léky ve velkém. Proč se na benzinové pumpě prodává alkohol? To nikomu nevádí? Vadí někomu herny? A co závislost na automatech? Nikomu nevádí ta ohromná závislost? Tečou z toho prachy, pro stát zisky... Vždyť je to směšné a legrační. Když přestaneme vidět celek a soustředíme se na detailní pitomosti, vymyslí nějaký blázen zákaz kaktusů určitého typu jen proto, že mu to jeho pozice v politické straně umožňuje.

Když se objevil záměr stavět Kaplického chobotnici na Letné, všichni o ní diskutovali jako diví, aniž by si všimli, že tam roste víceúrovňová křižovatka jako kráva. Zdá se, že celá akce okolo budovy Národní knihovny mohla být jenom zástěrkou, měla odvést pozornost. Protože – jak všichni víme – chobotnice se nakonec nestaví. Byla to jenom taková legrace. Ale ta křižovatka tam nejspíš bude, pokud se tunel Blanka nepropadne celý úplně.

Když totiž předhodíš lidem problematiku kaktusů, jestli je mohou pěstovat, nebo ne, tak odvedeš jejich pozornost od jiných závažných problémů. Myslím si, že obecně nejvíc vadí látky, které by mohly být lidem opravdu prospěšné. Které by je vytáhly z celého farmaceutického kolosu, vyjmuly by je z působení černokněžníků. Ptal jsem se kluků, kteří pěstují technické konopí, proč je proti němu takové tažení. Řekli mi, že je to obrovský konkurent pro ropu. Z konopí můžeme totiž vyrobit úplně všechno! Olej, mouku, provazy, látky, pohonné hmoty, laky, masti, krémy, stavební materiál, tepelné izolace, brikety. Je to univerzální materiál, najde využití v odvětví potravinářském, oděvním, energetickém a stavebním. Pořád nějak nechápeme základní princip našeho manipulativního světa, který spočívá v tom, že nějakí "chytřejší lidé" něco zakazují. Nacpou nám na hlavy helmy, do těla strčí čipy, očkují nás, přikážou nám povinnou péči v tom a onom jenom proto, aby se náhodou někdo ze systému nevymanil. To by se jim nehodilo, je přece potřeba pro nějakou úzkou vrstvu lidí, majitelů korporací, aby všichni makali a minimálně padesát procent svých příjmů odevzdávali na daních, pojistkách a poplatcích. Hra je jasná, není na ní nic složitějšího.

(redakčně upraveno)

Literatura Pavlína Brzáková: Ze mě – cesta blázna a vnitřní svět Jaroslava Duška

Autorizované povídání improvizátora, herce a divadelního režiséra Jaroslava Duška o narození, životě a smrti. Doprovází je zdařilé ilustrace Zbyňka Zenkla, zaměstnance chráněné dílny Rolnička v Soběslavi.

Foto: archiv

Foto: Vyprávění Jaroslava Duška Ve své životopisné knize herec a moderátor Jaroslav Dušek hovoří mimo jiné o tom, že děti by neměly ve školách jen sedět, ale hlavně se hýbat. Právě tento prožitek jim umožní lépe chápat přečtené. "Mluvení je podstatnější než číst mrtvá písmena nasázená na papíře. Někdy můžeme číst úplně nesrozumitelný text a stane se nám, že jej někdo ústně interpretuje způsobem, který nás překvapí a začneme rozumět," říká Dušek. Foto: archiv

O autorovi: Pavlína Brzáková, publicistka